

L'emplaçament de l'edifici sots el punt de vista higiènic

Continuant la sèrie de qüestions que es presenten, tocant al lloc on s'han d'emplaçar els edificis destinats a escoles en els temps moderns i ampliant les consideracions que en nostre anterior article fèiem respecte a l'importància d'un punt tant essencial, veiem avui si els terrenys de Sant Francesc són suficients en dimensions, partint del principi que el grup escolar tindrà almenys, com és natural i necessari, quatre graus de nois i quatre de noies i una suficient ampliació per a ensenyances superiors; i adoptant com a norma la base higiènica de la cubicació suficient de les sales que es faràn indispensables, donada aquesta organització i tinguda en compte la població escolar que pot concórrer a les classes.

La cubicació aèria d'una habitació qualsevol, és, en ordre higiènic, l'espai precisament indispensable que s'ha de menester perquè l'aire de la mateixa no s'enrareixi, donada la quantitat de persones que hagin de permanèixer en l'expressat lloc.

En el cas que ens ocupa, o sigui en tota escola higiènica, s'ha calculat que no pot ésser menys de cinc metres cúbics per alumne, assegurant amb tot la ventilació periòdica del recinte. Are bé; tenint en compte que no és convenient que en les sales hi permaneixin més de quaranta alumnes, el grup escolar Pereantón s'ha de construir baix aquestes bases higièniques, subdividint la graduada en tantes quantes habitacions higièniques de l'ordre de les indicades es puguin obtenir, donada la capacitat del terreny de que es disposa per a la seva construcció.

Els terrenys de Sant Francesc tenen abundantment capacitat per a una graduada de sols quatre graus? Veiem-ho:

La cubicació de cinc metres, corresponent a quaranta alumnes, fa indispensable el construir una sala de deu metres de llargada, quatre d'amplada i cinc d'alçada, o sigui d'una extensió superficial de quaranta metres quadrats. Necessitem, doncs, per al nostre grup escolar, partint de la donada de quatre graus per a nois i altres tants per a noies, de vuit habitacions, ocupant una extensió superficial de trescents vint metres quadrats, més la part de edifici que s'hagi de destinar a ensenyances superiors i dependències oficials de l'escola, que podríem calcular partint de la base d'un quadro de cent metres quadrats, evidentment indispensable. Tenim, doncs, una superfície ocupada de 420 metres quadrats, quantitat que podríem utilitzar a Sant Francesc, tenint en compte que, com dèiem en nostre article passat, es pot disposar de noucents metres quadrats en números rodons.

Més, la disposició especial que ha de tenir l'escola, no solament pel què respecte a la bipartició entre nens i nenes, sino pel què fa referència a l'orientació total de l'edifici, a fi d'aprofitar aquell lloc en les millors condicions higièniques possibles respecte a ventilació i soleació, fa que resulti un xic deficient, puix l'espai verdaderament aprofitable del convent de Sant Francesc té forma rectangular i no quadrada com convindria, sobre tot tenint en compte que s'ha de deixar lloc suficient per a pati d'esports i d'esbargiment.

En efecte, les escoles bisexuals separades, han d'afectar una forma angular i de la manera següent: *Cos central*, destinat a oficines, porteria i guarda-roba d'ambdós ales, en la

planta baixa; i sales per a ensenyances superiors, biblioteca, museus escolars, etc., en son pis superior. *Ala dreta*, per a un sexe, i *ala esquerra* per a l'altre sexe. En el terreny restant i tancant el quadrat, s'hi estableix el pati d'esbarjo, un troç del qual ha d'ésser cobert per als dies de temps tempestuosos o per altres condicions atmosfèriques.

Així, doncs, partint d'aquest model, perfectament higiènic, es necessita una extensió superficial, en ratlla dreta, de quaranta metres, com a *mínimum*, en cada àngul, per a una escola graduada amb quatre graus d'ensenyança elemental.

Se disposen a Sant Francesc? Absolutament, no.

Ja dèiem en nostre article passat que el lloc és de forma irregular; el què fa que l'abundant terreny de que es tracta no sigui pràcticament ben utilitzable; més, si és que definitivament s'han d'emplaçar allí les escoles, no manca la manera de poder quadrangular l'indicat terreny, puix adquirint total o parcialment una casa que queda com engastada en l'àrea de l'antic convent, darrera mateix de l'actual edifici, podria regularitzar-se la figura del terreny afectat i devindria més pràcticament utilitzable, puix s'ha de tenir en compte que l'edificació de les escoles primàries convé que siguin de planta baixa, per a no treure el sol del pati interior, donada l'orientació que s'ha d'imprimir a l'edifici i pensant que ademés el lloc està voltat d'altres edificis, un d'ells l'església de Sant Francesc, d'una regular alçada.

En números següents anirem examinant aquestes idees fonamentals, que forçosament han de servir de norma per a que les escoles donades pel patrici generós devinguin d'una utilitat pràctica, indispensable a la cristallització de la noble idea del senyor Pereantón.

ALFRED CANAL
(Llicenciat en Medicina)

Per a "EL VALLES NOU"

Ens havíem fet el propòsit de no contestar mai res a aquest periòdic, puix és hora encare que ens ha de retornar la salutació que a la premsa local i general fèrem a la sortida de RENOVACIÓ. Més, tenint en compte que ara forma part d'aquella Redacció un jove amb fè i entusiasme per la causa que defensa i, per tant, res té que veure amb aquella elemental falta d'educació ciutadana, anem a contestar-li breument l'article que a nosaltres ens dedica la setmana passada i que atribuïm a ell.

Acceptem les excuses que ell mateix, al començament ens dóna i que a nosaltres ens fan l'efecte d'un penediment previ amb respecte al què després seriosament afirma. Emperò, devem manifestar-li que, a pesar d'ésser nosaltres — com ell diu — «romanonistes, collassistes i caciquistes de la colla d'en Torras», no ens sentim, com ell, satisfets de *la solució de la passada crisi, que ha vingut a omplir els desigs unànims de l'Estat espanyol*, i no ens sentim satisfets perquè precisament formen part d'aquest govern els Romanones, Datos, González, i demés caciquistes espanyols.

I, en quant a política local i republicana, devem dir-li al nostre amic — que creiem ens considera amb prou criteri per a no pensar amb cervell d'altri — que sortosament entre la nostra jove comunió política no hi tenim cap *republicà suïç* que pidoli cap acta de conceller a un representant de les *desferres del vell ca-*

ciquisme i que, per afegidura, ens vulgui fer creure que durant quaranta anys aquell s'ha sacrificat pel bé de Granollers.

COMENTARI DE LA GUERRA

L'ofensiva alemanya

Coincidint amb el primer dia de primavera, va començar l'ofensiva alemanya contra el front francès i anglès. L'aniquilament de Rússia com a potència militar, arrastrant amb ella a Romania i fent desaparèixer el front oriental; ha sigut el què ha permès a Alemanya fer aquest màxim esforç.

Per a obtenir la victòria, Alemanya ha llençat cegament milers d'homes a la mort, i sense recordar-se, ni servir-li d'escarment la desfeta de Verdún, es val de totes les artimanyes de la guerra i ha fet esforços inimaginables.

A l'escriure aquestes ratlles, només se sab que, a còpia de molta sang, ha obtingut un èxit parcial, no definitiu, com era el seu intent.

Més, nosaltres, que tenim confiança en els braus soldats dels exèrcits aliats, creiem que aquesta ofensiva serà una nuvolada que deixarà només moltes víctimes immolades per la sobèrbia del Kàiser i per l'orgull d'un poble que, en un deliri de grandeses, somnia en ésser l'amo del Món.

Nosaltres afirmem la nostra fè en la victòria final per als països aliats; amb ella tornarà la pau tan desitjada a regnar eternament en el Món, per a calma dels esperits i per a aixugar els plors de tantes mares, esposes i fills que, amb la maleïda guerra han perdut l'ésser aïmat.

FREDERIC RIERA CAPELLA

DE SPORTS

Als jugadors del primer equip del Granollers F. C.

Amunt el cor, aimants de l'esport! Altra vegada la fortuna us acompanya. Anant per aquests camins, assolireu el què us haveu proposat. Bona prova en són les dues últimes victòries obtingudes en el nostre Camp de Sports, que us ha posat en condicions de poder competir amb equips de primera. No hi penseu que abans perdieu; potser és que no us ho miraveu amb el carinyo i amb aquella fè i entusiasme que a vosaltres gairebé mai us ha faltat, ni en les hores més difícils per als esports de la nostra vila. Conreeu-lo l'esport: sigueu actius; jogueu amb ànima; poseu-hi tot el vostre saber; penseu que darrera vostre hi han els petits futbolistes, que tenen sed d'assolir-vos, i ésser com vosaltres, i animats de veure-us, quan el deixareu, ells vindran a continuar la vostra obra, defensant l'escut del nostre poble, que, col·locat damunt del vostre pit, segueix arreu, desafiant a tots i a tot-hom en la lluita noble i dignificadora dels jocs atlètics.

Penseu que n'hi han que no juguem, però que el sentim tant com vosaltres l'esport, i tant sols perquè el nom de Granollers sigui pronunciat amb respecte i admiració pels de fora de casa, ens teniu al costat vostre, disposats a lluitar perquè no es malogri la gran obra que haveu portat a terme vosaltres, sensills obrers, amb el vostre sol esforç.

Visca el Granollers Sport Club!

B. GARRELL